

คู่มือปฏิบัติงาน
งานวิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณ
งานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

โดย
นางสาวอุบลวรรณ กิติจันวานิตย์
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน

คำนำ

การปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด บุคลากรปฏิบัติงานจำเป็น ต้องเข้าใจภารกิจและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมาย มีขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จึง จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือการปฏิบัติงานจึงจำเป็นใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ ปฏิบัติงานได้อย่าง ถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใสเป็นธรรม เกิดความพึงพอใจและประโยชน์สุขแก่ประชาชน

งานวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ งานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นงานหนึ่งในกลุ่มนโยบายและแผน ซึ่งดำเนินการตั้งแต่สำรวจความต้องการ ตอบสนองนโยบาย แจ้างการ จัดสรรงบประมาณที่ได้รับ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว ผู้รับผิดชอบจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านงานวิเคราะห์งบประมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็น เอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน ทั้งยังสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตอบ คำถามของผู้รับบริการ สามารถใช้เป็น แนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บุคคลทั่วไป นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้ต่อไป

อุบลวรรณ กิติจันวานิตย์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	2
บทที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	
งานวิเคราะห์งบประมาณ	3
งานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา/ความจำเป็น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ อาศัยอำนาจตามความมาตรา 8 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายใน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ.2560 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่ การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การ จัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัด การศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ที่ได้รับ มอบหมาย

บทที่ 2 บทบาทหน้าที่กลุ่มนโยบายและแผน

บทบาทหน้าที่กลุ่มนโยบายและแผน

1. จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณ
3. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและ ผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน
4. ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ที่ได้รับมอบหมาย (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560)

กลุ่มนโยบายและแผน มีภาระงาน 5 งาน ดังนี้

1. งานนโยบายและแผน
2. งานวิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณ
3. งานตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ
4. งานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานธุรการกลุ่ม

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

งานวิเคราะห์งบประมาณ และงานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวอุบลวรรณ กิตติจันวานิตย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ในฐานะผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานงานวิเคราะห์งบประมาณ และงานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1. เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อผู้ร่วมงานปฏิบัติงานทดแทนกันได้
3. เพื่อให้ผู้รับบริการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

บทที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน งานวิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณ

- 1.รับแจ้งกรอบวงเงินงบประมาณ แผนงานงบประมาณ นโยบายของงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.แจ้งกรอบวงเงินงบประมาณ แผนงานงบประมาณ นโยบายของงบประมาณ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และสำรวจความต้องการ ความขาดแคลน ระยะถี่-ห่างการได้รับงบประมาณ โดยมีฐานข้อมูลประกอบคือ จำนวนนักเรียน
- 3.รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลงบประมาณรายจ่าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย สามารถนำไปประกอบการพิจารณางบประมาณ
- 4.แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความจำเป็น ขาดแคลน จากผู้แทนบริหารสถานศึกษาที่บริหารในรูปของเครือข่ายโรงเรียน
- 5.ตรวจสอบ จัดหมวดหมู่ หมวดเงิน รวบรวมเป็นเอกสารร่างสำหรับคณะกรรมการพิจารณา
- 6.ประชุมคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณ
- 7.นำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณ
- 8.สรุปตามมติของคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณ
- 9.หากมีแก้ไขในรายการใด ประสานผู้รับผิดชอบรายการนั้น ดำเนินการแก้ไข ภายในกำหนด
- 10.รวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ เสนอคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณ ตรวจสอบอีกครั้งว่าเป็นไปตามมติ
- 11.เสนอผู้บังคับบัญชาลงนาม ส่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

- 1.งบลงทุนค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม
- 2.งบดำเนินงานค่าเช่าบ้าน รายงานและรับจัดสรรเป็นรายไตรมาส
- 3.งบเงินอุดหนุน รายงานและรับจัดสรรเป็นรายภาคการศึกษา
- 4.งบลงทุน กรณีประสบภัย กรณีเร่งด่วน ดำเนินงานตลอดปีงบประมาณ

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง : คู่มือการจัดตั้งงบประมาณ สามารถดาวน์โหลดเอกสาร ได้ที่

<https://web.chaiyaphum3.go.th/> กลุ่มนโยบายและแผน

งานจัดตั้ง ยุบรวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวปฏิบัติในการจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนการจัดตั้งสถานศึกษา ดำเนินการ และนำเสนอ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ดังนี้

1. สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนใดต้องมีจำนวนนักเรียน ดังต่อไปนี้
  - 1.1 ระดับประถมศึกษา ต้องมีจำนวนนักเรียนในแต่ละรายอายุไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคนมาเข้าเรียนถ้ามีนักเรียนในแต่ละรายอายุไม่ถึงยี่สิบห้าคน แต่มากกว่าสิบคน ให้จัดตั้งเป็นสาขาของสถานศึกษาอื่น
  - 1.2 ระดับมัธยมศึกษา ต้องมีจำนวนนักเรียนที่จะมาเข้าเรียนชั้นละไม่น้อยกว่าแปดสิบคน แต่มากกว่าสี่สิบคน ให้จัดตั้งเป็นสาขาของสถานศึกษาอื่น
2. สถานที่ที่จะจัดตั้งสถานศึกษาต้องเป็นที่ดินที่มีหลักฐานอนุญาตให้ใช้ตามประเภทของที่ดิน อย่างถูกต้องจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าไร่
3. สถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่จะต้องอยู่ห่างจากสถานศึกษาประเภทเดียวกัน ที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่าหกกิโลเมตร ตามเส้นทางคมนาคม
4. ให้บุคคล นิติบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ยื่นคำร้องขอให้จัดตั้งสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาถ่วงน้ำหนักคำร้องตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หรือในกรณีทางราชการเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องจัดตั้งสถานศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุญาต
6. ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาอนุญาตการจัดตั้งสถานศึกษา
7. เมื่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณาอนุญาตแล้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศจัดตั้งสถานศึกษา และให้จัดระบบส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
8. ในท้องที่ที่เป็นชุมชนหนาแน่นหรือท้องที่มีความจำเป็นพิเศษ หากไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นได้ ให้ขออนุมัติต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงงบประมาณ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการจัดการศึกษา
9. การจัดตั้งสถานศึกษาพิเศษให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

แนวปฏิบัติในการรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายการรวม หมายถึง รวม ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายว่า การนำนักเรียนในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้กันตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปมาเรียนรวมกัน โดยจัดเป็นชั้นหรือช่วงชั้น เพื่อให้การบริหารและการศึกษามีประสิทธิภาพเกิดผลดีแก่ผู้เรียนทั้งในด้านสิทธิ โอกาสและคุณภาพการศึกษา

มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม เพื่อบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนสามารถเลือกพิจารณาตามบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน แบ่งเป็น

1. รูปแบบการเรียนรวมทั้งโรงเรียนหรือเรียนรวมทุกชั้น หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กนำนักเรียนทุกชั้นเรียนไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลักที่มีความพร้อมและอยู่ใกล้เคียง
2. รูปแบบการเรียนรวมบางชั้น/หรือบางช่วงชั้น หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กนำนักเรียนบางชั้นหรือบางช่วงชั้น ไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลักที่มีความพร้อมและอยู่ใกล้เคียง
3. รูปแบบการเรียนรวมบางวิชา หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กนำนักเรียน ไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลักที่มีความพร้อมและอยู่ใกล้เคียงในบางวิชา
4. รูปแบบการเรียนรวมแบบโรงเรียนเครือข่าย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่สองโรงเรียนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนให้แก่แต่ละโรงเรียนรับผิดชอบ
5. รูปแบบเรียนรวมแบบศูนย์เรียนรวม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กตั้งแต่ 2 โรงเรียนขึ้นไป นำนักเรียนทุกชั้นเรียนไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก แต่ใช้อาคารเรียนของทุกโรงเรียน

แนวปฏิบัติในการรวมสถานศึกษา ระดับสถานศึกษา

1. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบการรวมสถานศึกษา ตามแบบข้อมูล พื้นฐานของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนการรวมสถานศึกษา สถานศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการรวมสถานศึกษา โดยมีผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินการตามแบบการรวมสถานศึกษา
3. การรับฟังความคิดเห็น สถานศึกษาที่จะร่วมกันดำเนินการประชาสัมพันธ์และรับฟัง ความคิดเห็นจากผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน และการจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ตามแบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งใน การรับฟังความคิดเห็นนี้จะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้
  - 3.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน
  - 3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
  - 3.4 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า
  - 3.5 ผู้นำทางการศึกษา ผู้นำศาสนา
4. การเสนอแผนการรวมสถานศึกษา สถานศึกษาที่จะร่วมกันเสนอแผน การรวมสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดส่งแผนการรวมสถานศึกษาให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดให้สถานศึกษา ดำเนินการรวมสถานศึกษา

แนวปฏิบัติในการรวมสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรวมสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการรวมสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับแนวทางตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การจัดตั้ง รวม หรือเลิก สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน
2. การจัดทำแผนการรวมสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบข้อมูลบริบทในการจัดการศึกษา เพื่อพิจารณาว่าควมมีการรวมสถานศึกษาใดภายในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ตามแบบข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และแจ้งสถานศึกษาที่จะรวมกัน
3. สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียน และชุมชน และจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ตามแบบ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
4. เสนอแผนการรวมสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำเสนอเอกสารหลักฐานแผนการรวมสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบ จากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด โดยที่ประชุมจะมีมติเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาดำเนินการ ดังนี้
  - 4.1 กรณีมติที่ประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เห็นชอบอนุญาตให้รวมสถานศึกษา ให้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศรวมสถานศึกษา
  - 4.2 กรณีมติที่ประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ไม่เห็นชอบให้รวมสถานศึกษา เนื่องจาก แผนการรวมไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ แต่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาเห็นความจำเป็น โดยมีเหตุผลตามข้อ 13 ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดตั้งรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 ให้นำเสนอขออนุมัติต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบการรวมสถานศึกษา โดยให้มีผลก่อนวันเริ่มต้นปีการศึกษา ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
5. การรวมสถานศึกษา เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการรวม สถานศึกษา และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตามช่วยเหลือนักเรียนและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. การรายงานการรวมสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รายงานการรวมสถานศึกษา พร้อมประกาศให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ ภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันหลังจากประกาศ

การดำเนินงานหลังจากการรวมสถานศึกษา

การบริหารจัดการการเดินทางไปเรียนรวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การจัดตั้งและ จัดสรรงบประมาณ สำหรับชดเชยค่าเดินทางแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ค่ายานพาหนะ ค่าจ้างเหมาบริการ โดย กำหนด แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

โรงเรียนมารวมดำเนินการในช่วงระยะเวลาที่อยู่ระหว่างการรวม และเมื่อมีการ ประกาศรวม แล้ว ให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหลัก การดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนโรงเรียนมารวม ประกอบด้วย
  - 1.1 รายชื่อนักเรียน จำแนกเป็นรายชั้น โดยมีเลข 13 หลักกำกับ
  - 1.2 พื้นที่เขตบริการโรงเรียนมารวม ทั้งต้องนำไปปรับรวมเป็นพื้นที่บริการของ โรงเรียนหลัก
  - 1.3 ประชากรวัยเรียน ที่ต้องได้รับการศึกษาในพื้นที่เขตบริการโรงเรียนมารวม
  - 1.4 ระยะทาง สภาพการคมนาคมจากบ้านไปโรงเรียนหลัก
  - 1.5 วิธีการเดินทางของนักเรียนเป็นรายคน
  - 1.6 รายชื่อประชากรวัยเรียนที่จะเข้าเรียนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน มารวมใน

แต่ละปีการศึกษา

2. สนับสนุนงบประมาณค่าพาหนะนักเรียนสำหรับการบริหารจัดการโรงเรียน มารวม ดังนี้
  - 2.1 สำหรับนักเรียนของโรงเรียนมารวมที่มาเรียนโรงเรียนหลัก
  - 2.2 สำหรับนักเรียนที่เข้าใหม่ในปีการศึกษาต่อ ๆ มา ที่มีอายุเข้าเกณฑ์ระดับปฐมวัย และเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตบริการของโรงเรียนมารวมให้ได้รับค่าพาหนะจนจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนหลัก
3. กรณีนักเรียนไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียนหลักแต่ไปเรียนที่โรงเรียนอื่นในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันให้โรงเรียนนั้นเสนอของบประมาณ
4. รายงานผลการใช้งบประมาณ ค่าพาหนะนักเรียน

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. แผนที่การศึกษา (School Mapping) กำหนดพื้นที่บริการโรงเรียนหลักและโรงเรียนมารวม
2. ตรวจสอบ / วิเคราะห์ ข้อมูลที่โรงเรียนรวมเสนอของบประมาณ
3. เสนอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาจัดสรรงบประมาณ
4. แจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้โรงเรียนทราบ
- 5) นิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและรายงานผล

การบริหารการเงิน พัสดุ ที่ดิน อาคารสถานที่และสินทรัพย์อื่น

การรวมโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องมีแนวทางการบริหารจัดการ เงิน พัสดุและทรัพย์สินและกำหนดบทบาท หน้าที่ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. แนวทางการบริหารการเงิน พัสดุ และทรัพย์สิน ประกอบด้วย
  - 1.1 การบริหารการเงินและงบประมาณ

- 1) โรงเรียนมารวม จัดทำข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครู บุคลากรที่ไปปฏิบัติงาน ในโรงเรียนหลักรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบและรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบต่อไป
- 2) โรงเรียนมารวมร่วมกับโรงเรียนหลัก ตรวจสอบและจัดทำบัญชีทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้สินและการผูกพันทั้งหมดตามระเบียบของทางราชการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
- 3) เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน ให้จัดไปตามตัวนักเรียน โดยโอนเข้าบัญชี โรงเรียนหลักหรือโรงเรียนอื่นที่นักเรียนไปเรียนรวม
- 4) เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้โรงเรียน สิทธิ หนี้และ การผูกพันให้ออนให้โรงเรียนหลัก
- 5) เงินงบประมาณจากส่วนราชการอื่น เช่น งบประมาณโครงการอาหารเสริม (นม) โครงการอาหารกลางวัน ให้แจ้งส่วนราชการเจ้าของงบประมาณทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบของส่วนราชการนั้นต่อไป
- 6) เงินที่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินให้ดำเนินการนำส่งโดยเร็ว

1.2 การบริหารการพัสดุ

- 1) วัสดุ ครุภัณฑ์ โอนให้โรงเรียนหลัก หรือจำหน่ายตามสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์
- 2) ที่ดิน
  - (1) กรณีโรงเรียนมารวมได้รับอนุญาตใช้ที่ดินของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น เช่นกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ หรือวัด ให้ตรวจสอบการถือกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง รวมทั้งเอกสารสิทธิ์รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประสานงานกับส่วนราชการ / หน่วยงานเจ้าของที่ดิน ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะของส่วนราชการ/หน่วยงานเจ้าของที่ดินนั้น ๆ
  - (2) กรณีโรงเรียนมารวมได้รับบริจาคที่ดิน ให้ตรวจสอบสภาพการถือกรรมสิทธิ์ เอกสารสิทธิ์ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณีโอนให้ออนให้โรงเรียนหลัก กรณีจำหน่ายต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546
  - (3) กรณีขอใช้ที่ราชพัสดุโรงเรียนมารวมตรวจสอบสิทธิครอบครองหรือสิทธิการใช้เอกสารสำคัญการ ขอใช้การอนุญาต แล้วรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบและปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ทั้งกรณีขอใช้ประโยชน์และไม่ขอใช้ประโยชน์
- 3) ทรัพย์สินอื่น ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยโอนให้โรงเรียนหลัก
- 4) เอกสารสำคัญ ให้โอนให้โรงเรียนหลัก

ทั้งนี้ เมื่อมีการรวมหรือเลิกโรงเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการให้โรงเรียน มารวมและโรงเรียนหลักตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี ตลอดจนโอนหรือจำหน่ายให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

2. การกำหนดบทบาท หน้าที่ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.1 ระดับโรงเรียนในระยะเริ่มแรกก่อนมีการประกาศรวมโรงเรียน ให้โรงเรียนมารวมนำวัสดุครุภัณฑ์ มาใช้ประโยชน์ร่วมกันที่โรงเรียนหลัก และดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการให้โรงเรียนมารวมกับโรงเรียนหลัก ทำบัญชีทรัพย์สิน อาคารสถานที่ทั้งหมด ทั้งมีมูลค่าทางบัญชีหรือไม่มีมูลค่าทางบัญชี ที่ยังคงสภาพการใช้งานอยู่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การส่งมอบ ให้ส่งมอบบัญชีทรัพย์สินให้โรงเรียนหลักโดยเร็ว นับแต่วันที่มีประกาศการรวมโรงเรียนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับส่งงานในหน้าที่ราชการ พ.ศ.2525 และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 108/2547 ลงวันที่ 4 มกราคม 2547 เรื่อง มอบอำนาจการมอบโอนพัสดุ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการหลังการส่งมอบ

1) ให้โรงเรียนที่ได้รับโอนตรวจนับและจัดทำทะเบียนพัสดุ เพื่อจัดหมวดหมู่พร้อมทั้งออก หมายเลขครุภัณฑ์

2) กรณีการเงิน งบประมาณ ให้นำฝากธนาคารและลงบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

2.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ เกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ในการรวมโรงเรียน

2) สนับสนุน กำกับ ติดตาม

3) การดำเนินงาน และรายงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายการเลิก หมายถึง เลิก ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายว่า การเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษา

1. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน แล้วให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

2. ให้สถานศึกษาแจ้งผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาถัดไป

3. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศเลิกสถานศึกษา และจัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชีรวมถึงการดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ของสถานศึกษา

4. บรรดาเอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่ถูกเลิกทุกประเภท ให้โอนไปอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถานศึกษาอื่นตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด
5. การดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
6. การเลิกสถานศึกษา โดยปกติควรเลิกปีละ 1 ชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่ชั้นต้นของสถานศึกษา เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นเป็นพิเศษ อาจเลิกปีละเกินกว่า 1 ชั้นเรียน หรืออาจเลิกพร้อมกันทุกชั้น
7. เมื่อเลิกสถานศึกษาจะต้องจัดให้นักเรียนในสถานศึกษาที่ถูกเลิกได้เข้าเรียนทุกคน

แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษาระดับสถานศึกษา

สถานศึกษาใดไม่มีนักเรียนที่จะจัดการเรียนการสอน หรือมีจำนวนนักเรียนลดลงจนไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาได้ ให้ดำเนินการเพื่อเลิกสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดเตรียม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 ที่ตั้งและเขตบริการ สภาพภูมิศาสตร์ เส้นทางคมนาคม เศรษฐกิจ สังคมของชุมชน
  - 1.2 ที่ดิน อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้
  - 1.3 จำนวนนักเรียนปัจจุบัน ย้อนหลัง 5 ปี อนาคต 5 ปี
  - 1.4 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา เกณฑ์อัตรากำลังครู
  - 1.5 ข้อมูลคุณภาพการศึกษา ได้แก่
    - 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
    - 2) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ.
    - 3) ผลการประเมินภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (18 มาตรฐาน)
  - 1.6 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
2. ขอความเห็นชอบการเลิกสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและ ชุมชน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมรับฟังและให้ข้อเสนอแนะ
4. รายงานสรุปการดำเนินการตามข้อ 3 ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมทั้งส่ง เอกสารภายใน 15 วัน ดังนี้
  - 4.1 แบบคำขอลีกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4.2 แบบกรอกข้อมูลพื้นฐาน
  - 4.3 ข้อสรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน
  - 4.4 รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4.5 ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

5. กรณีที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด มีมติให้เลิกสถานศึกษา สถานศึกษาต้อง

5.1 แจ้งผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันเปิดภาคเรียน แรกของปีการศึกษาถัดไป

5.2 จัดเตรียมส่งมอบบรรดาเอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่ถูกเลิกทุกประเภท ให้โอนไป อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถานศึกษาอื่นตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด

5.3 จัดเตรียมส่งมอบทรัพย์สินและจัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมถึง การดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ของสถานศึกษา เพื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการต่อไป

แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลิกสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับแนวทางตามที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 3 ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและประกาศให้ทราบ โดยทั่วไป

2. ร่วมกับสถานศึกษา จัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ดำเนินการเลิกสถานศึกษาที่ไม่มีนักเรียน

2.2 สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก เล็กมาก ที่มีแนวโน้มจำนวนนักเรียนลดลง ให้จัดทำแผน เพิ่มประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจัดทำแผนเลิกสถานศึกษาตามข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทุกปี

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชนของสถานศึกษาที่มีการขอเลิกสถานศึกษา

4. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลก่อนนำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอความเห็นชอบเลิกสถานศึกษาต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งมติประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดให้ สถานศึกษา ทราบ

7. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกาศเลิกสถานศึกษาตามมติของ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมถึงการดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ของสถานศึกษา

9. โอนการดูแลรับผิดชอบบรรดาเอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่ถูกเลิกทุกประเภทไปยังสถานศึกษาอื่นที่เหมาะสม

10. ประสานงานกับคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร

11. ดำเนินการจัดให้นักเรียนของสถานศึกษาที่ถูกเลิก ได้เข้าเรียนทุกคน

12.รายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ หลังจากประกาศ

13.กรณีสถานศึกษาไม่มีนักเรียนหรือบุคลากร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ผู้ดำเนินการ
ทุกชั้นตอน

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน : ก่อนเปิดภาคเรียนปีการศึกษานั้นๆ

แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง การจัดตั้ง ยุบรวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถดาวน์โหลดเอกสาร
ได้ที่ <https://web.chaiyaphum3.go.th/> กลุ่มนโยบายและแผน
